

ادبیات عکس و مجموعه

هفتاه لق سیاسی، ادبی و علمی غزنه در.

جلد : ۲

سنه ۱۳۳۵ ربیع الاول ۱۹ مایس ۱۹۱۷ نوصر و ۲۹

محيط و ترکلر

[کچن نسخه هزدن ما بعد]

بو سلطنت، شمالده، بیوک دره‌لر حوالی‌سته لهستان ایله؛ [قاربات] حدودنده آوستريا ایله، اقصای شمالده [موسقو و بیوک - دوقه‌لنى] ایله؛ جنوبده [عمان] و [جدش] حکومتک بولوندی‌نى اراضی، صحراى کبیرك، سودانک حدود غیر قطعیه سنیله؛ شرقده عجم ایله، بحر فارس ایله؛ غربده [آدریاتیق] دکزی، وندیک جمهوریتنه عائد [دالماجیا] اراضی‌ی ایله، [فاس] سلطانلیق ایله، محاطدی.

بو شهنشاھلق صوغوق، منجمند، صیحاق، حار، عجمور، چول، وحشی، مدنی، داخلی، خارجی، ساحنی، قطعوی، جزیروی هر درلومحیطائی جامع ایدی، عجباترك بویرلرک هر طرفی می‌کندیس وطن اتخاذ ابتدی، یوچه بر قسمی مستملکه‌ی تلقی ایدیوردی؟

شو ایکنجه جواب صحته دها قریبدو. بو کون انکابزلر، فرانسلر، فلمنکلیلر هنده، [آوسترازیا] یه نصل قو نشر ایسه ترکلرده، مثلا، [اردل]، [طمشوار] ایالتلرینه اویله‌جه قائم اولتسلردنی. مقصد، مثلا، [طمشوار] ای، [اردل] ای اهالی‌سنی تتشیل ایله ترک ملکنه الحق ایتمک دکلدی.

جامعه اسلامیت داخلنده بولونقاھه، صرکبی، مغرب کبی بعض ولایات فرقی معامله‌یه مظہر اولدی. فقط - مستقیما نقطه‌لردن صرفنظر - ترک بورالره یرلشدی، بورالرین پلکه اوقدر وطن اتخاذ ایتمدی. بونکله برابر مصرک، جزائرک، تونسک یوکسک طبقه‌لرندہ ترکلر قالدی.

ھله جدش، یمن کبی ایالات حقیقته مستعمره اوله رق ترک ایرلدي.

اصل ترک یرلشدیکی، وطن تلقی ایتدیکی قطعه آناتولیدر. آناتولیده ترکلر اکثریت تشکیل ایتدیلر - بناءً علیه محيط نظریه سنک تطبیقاشندہ، ترکلر ایچون، آناتولینک تدقیقی الزمده ترکلر هریره مستولی اولدیلر، فقط، آناتولیی هریردن زیاده وطن طانیدیلر.

اوروبا بولاننده موفق (بالشر) اوالدى . بوقدر بیوک بردشمنی آکلامقلغمز و آندن استفاده ایتمکامکمز کرکدی . اوروبا ترکلرک الى الابد یاشایه بیله جکلری بر بر اویلقدن پك او زاقدی . چاپول ایسه دائمی بر وسیله کسب و کار او له ما ز . بوراسنی ده مشاور دولت اویق صفتیله برجوق اعظم آکلایه مدیلر . بر مؤرخنر دیورکه بعض منقدلر دور شکوه هزده اوروبا یاه کیتدیکمزری مهقول بولیورلر ؟ حالبوکه اسرا آلمق کبی بواسفارک بر حکمتی واردی .

بو ، پك عادی بر مطلبیندر . بو مقصده بیکارله کیلومتر او زاقله کیدلر . عثمانی ترکلری دا شره لرینک خارجنه چیتمقله ضرر کوردیلر . سقوط ، ظن و تخمين ایدیله میده جک درجه ده الیم اوالدى . فی الواقع او وو بالیلر مستضرمات دور نده برجوق یرلره یا بیلایلر . فقط انکلیز لرک هنده ، فرانسلرک هند چینی یاه استیلالری ایله بزم آوستربایه بجهنمز بینته فرق وارددر : هند لیلر سپو لنه دا شره انصباطه کیرر . بونلر پك او قدر عسکری و متفرق بر قوم دکلدر . بزم مبارزه ، بالخاصه تبعه من اولان ملتلر آنلره قیاس قبول ایمه جک درجه ده بهادر ، جنگلار و مستکامل افراددن صرکدر .

فی الواقع محیط مختلف زمانلرده دکشدی ، اهتزاز ایتدی ایسه ده ترکینه آناطولیده و روم ایلينک . اقسام شرقیه منده آزانه بیلیر . او رانک شرائط جغرافیه سی ترک عرقی او زرنده تأثیرنی کو سترمشدر . ترک ، آناطولی یه بکزه در . تاتار ایسه دها زیاده ترکستانه شبیدر .

شرق اقلیمی ترکلری دیکر اقوام شرقیه یه کاملاً بکزه تمهیش ایسه بونک سبی عثمانلیلرک سجیه اصلیه لرینی محافظه ایتلری و اسلامیتیه اهتدالریدر . عثمانی ترکلری ، - مجارلر کبی - اسلامیتیه کیرسه ایدیلر ، بوكون ، - شوکا قویاً امیثم - بو حوالیده ، بتون بتون روم او لورلودی . نته کیم (آشاغی ایپراطورلاری) لاتینلری اليوم اصل بونانلیلر کبی روم او لشلردر . چونکه غایت یا پیشقاں اولاف روم و یونان ملیتی - خصوصیله مذهب سایه منده - هر شیئی بلع ایدردی . ترکلر اسلامیتیه نمثل ایله هر بشمیدیلر ؛ چونکه آنلرک هنکام اهتداسته عربلرک قابلیت غنیلیه سی آرتق قالماسدی . بو قابلیتک موجود بولوندینی زمانلرده ایسه عرب طرفه کچن بر جوق ترکه عرب بشمشدی .

خلاصه کلام : ترکلر اسلامیتیه کیرد کارندن بونانلشمدیلر . عربلرکده يالکز هبوط دور نده مسلمان اولدقلرندن عرب بشمیدیلر . کنایلرینک او زمان لسان و ادبیاتی ، بوكسک او لمدیفندن آناطولیده قالان و روم ایلیده بولونان انقضی ، نصرانیه یی کاملاً ترکلشیدیره مدیلر . فقط محیط و دین آنلری مانکو خانلرک توابعندن پك بشقه ، بتون بتون بشقه بر ملت اویق او زره صحنه تاریخه وضع ایتدی .

جهول نوری

خيالك بين الملل تأثيراتي

بالي یه

آرمالرک هان هیسته و بايراقلرک بر قسمنده ، حالا اسکی زمان حکمدار لرینک بقیه احتراصه بکزه بر طاقم خیالی رسملر و اشارتلر کوره بیلیورز ؟ اسکی مسکو کاتی آکدیران بو هلامتلرک اوستنده ، یا ایکی باشلی ، یا قانادری آچیق برهر قارتال ، یاخودده صافه و صوله باقالان برهر

چفت آرسلان وبعضاًده ایشی پهلوان بولنور : شرق ایله فربی ، یعنی کونشک بوتون گذر کاهنی احاطه ایدن بونظرلر و بدایتله نهایتی اشارت ایدن بوقانادرلر قدر خیالک سیاستده کی اسکی و سعنتی هیچ بر تثال افاده ایده من . مخیلاتک بوصورتله بین الملل ثأثیرات اجراسی ده ، اکثریا جهانکیرلک اساسیله بر فکر سیاسی یه انقلاب ایده رک تظاهر ایدیوردی . بوسیله بوکون ، اجدادی جهانه حکمران اولق سوداسنی حس ایمه مش بر بویوک خاندان آرامق ، برآز بیهوده بورولق دیمکدر . اسکیدن ، مملکت ملتک دکل ، ملت مملکتیگدی ؛ بونظریه ، حکومتلرک مناسبانده اک باز خط حرکت اولش و هرزمان طوپراق انساندن قیمتدار عد اولونشده !

اداره سندہ کی مملکتک حدودینی دائمی بیلن بر سهولت یوق کبیدی : هر یکمدارلک فضله اراضیدن بکلدیکی ، ملتنه فائده دکل ، کندینه مائده ایدی ! بو اعتبار ایله دولتلرک حدود طبیعیه و شکل قطعیلری تبلر ایده میبور ، و تھپسندہ دائمی استحاله لر وجوده کلیبوردی . حتی جهانکیر اولق ایسترکن انقراضه اوغرامش و تاریخک ایچندن آنجق بر بورا سرهیله کچه بیلمنش دولتلرده یوق دکلدی : بعضاً بر مجذوبک آرقاندن بوتون بر ملت و بلکه بر چوق ملتلر قوشیبور و هپسی بر خولیا چضرغه سی ، رجتسز بر بولوط کبی کچیبوردی ! بر یوزنده محیط ، عرق ، عادت و اسان وارکن ، جهانکیرلک سیاستی قدر بیهوده . بر تفی اولا مایه جغی تقدیر ایدنلر اندردی ! بوندن دولایی بومسلک عصر لوجه دوام ایتمش و آنجق صوک سنه لردہ باشهه بر شکله کیرمشدر .

— اسکندر ، وطندن قالقوب یونانی ، سوریه بی ، مصری ، هرافق ضبط ایتش و حق هندک سندینه قدرده کیتمشدی . فقط اوراده ، عسکرلری قاریخه تر جان اولش کبی بو توکنمز بورخونلغه افتراض ایتدکلرندن ، جهانک دکل ، ساده شرقک بیله نهایتی ادرالک ایتن دوونشده ! ٹولورکن ده ، فتوحاتی امر اسندن [اک لا یقنه] ترک ایدنجه ، اولنرده « اسکندرک جنازه آلای » دیه مشهور اولان رقاتت هماربه لرینه باشلامشلر ، و بوصورتله افندیلرینک میراثی همان تقسیم ایتملرده ! خلاصه ، زوالی اسکندرک هر حالده جهاندن پلکه کوچوک اولان بو او غافق ملکی بیله پایدار اولا ماعش دیمکدی . چونکه او سرعت و او پریمان وضعیت جغرافیه ایله ، آنجق اویله درمه چاوه برشی پایپلابیلرده ! آتیلاده ما کدونیالی مسلکداشناک آسیاده یا پدیغی آوروپاده کوسترمش و عادتاً بر فرب اسکندری اولعهدی ! یموره گلنجه ، اونک کندی کوزلری بیله بروحت ملکیه کورمه مشدی .. فقط ینه او سیاست خیالیه سندن واژ چکمیور ، وینه خولیا بولنده ٹولونجه یه قدر چین فتحنے کیدیبوردی ! شارلمانیک حیاتی ایسه ، جهانکیر دکل ، (قطعه کیر) اولانلئه بیله محال اوله یغئی ایبات ایدر . فی الحقيقة تھکیل ایتدیکی دولتك حدودی ، بر طرفدن شمال دکزیله آقدکزه ، بر طرفدن ده بوهمیا ایله بحر محیط اطلسی یه قدر توسع ایتشده ، نهایت بوسعدن دره بکلکلری ظهور ایتمدی ! بوسیله ائری ده آنجق کندیسی قدو یاشامش اولدی .

بو آدم لر خسته ایدی : تصویرلرینی بر جای ذکا ایچنده قوریورلر و صوکره بواونلرک سیاستلری اولیبوردی ! ایز لرینک متین اولاما ماسی ، حدود طبیعیه دن محروم اولالرندن دی و بویله هر ایکی معناییله بحدود اولاق دولتلرده شبھه سز پایدار اولاما لردى ، ذاتا اوزمانلر ، سیاست خارجیه هنوز یوقدی ؛ فقط برجوق زمان صوکره ، ملتلرک بویکی واسطه مناسبانی تأسیس ایدرکن ، اسکی جهانکیرلک مسلکی ده بر استحالة کچیرمش اولدی : بواستحاله آوروپا سیاست استملا کیه سیله تظاهر ایدیبوردی . بناء عليه ، نتیجه اعتباریله ، بوکونکی دولتلرده سلفلرینک مسلکنے سالک عد او لو نابیلرس ده ،

حقیقتنده، اسکپیسیله یکیسی آراسنده مباینت وارد و خصوصیله سائینلری بوس بوتون باشته در.
آوروپاده ره فورمالى ظهورى، هر تملکتنه حریت شیخیه ایله حاکمیت ملیه بى وجوده
کتیرمشدی؟ کیتدجە، بوتون اسک استبداد عقاویدیله برابر، تملکت ایچون ملت، طوبراق ایچون
انسان اعتقادی ده سقوط ایتش، و آرتق مملکت ملتک اویشدی! بو حاکمیت ملیه سایه سندە،
بر شخصلە خولیاسنە بر قومك فدا اولدینى كونلارده چىمىش دىيگدى. بو صورتله ايسە، حدود
طبعیه سیله نشکلاتى زمان ایله محیطه مديون او لان هر دو لتك خريطةسى، انخاذ ايدە جىكى سیاستك
خطوط اساسىسى او ليوردى! بو يله يكى برانكشاف ایچىنده کیتدجە يوكسلن ملتى، آرتق اسکان
ایتدىلرى وطنك نار كىلىكىنى حس ايتدىلرى زمان، مجبوريتله جهانكىر اویشىلدى. بو اعتبار
ایله، اسک جهانكىرلەك سیاستىله بو كونكىينىڭڭ بويوك فرق، برنجىسىنڭ حكمداردن، اىكىنچىسىنڭ
ملتدىن صدور بىدر.

بوآدم، استقبالک ڭارشىسىندۇ اونىغۇرمالى بىرعبىت كېيىملىكىدى! دىنلەنەك ھەم اك بويولۇ
عىسلىرى، ھەم اك كوجولۇ سىاپىسىدى! و بۇ شخصىتلىرىك بىرنجىسىلە يۈكەلوب اىكىنچىسىلە مۇ
اولىنىدى. بۇنا پارملە قوردىنىق دىپلۆباسى، سىاستىن زىيادە شاعىرانە بىر موضوعە و حتى بىر شعرە
بىكىزىيىردى! بۇ منظومەنەڭ كۈزۈل قىسىنى، شرقە دائىر اولاندۇر: بۇتون وسعت قىرىجەسىلە
احتراسىنى، و بۇتون ڭۈزۈ خولىيانى، اىكى موسقۇف چارىلە ترتىب ايتىدىكى [بويولۇ پروژە] نىدە
كۈستەمىشىدى. اولا بىرنجى بولۇھە بىر ھندستان سەفرى تصور ايدىيور و رەن سوا جەلندىن سەندەك
كىنارىنى بوزىكىرى كۈندە واصل اولىيوردى! بۇ سەركە محاربە، سياحت و استراحت كوللىرىنى
سوار ئىجىمە قدر بۇ توپۇن تفصىلاتى تىعىن ايدىلشىدى! مىلا مايسىك اون بىرنجى صالى كۇنى مشتىڭىز روس-
فرانسز اردوسى قىنداھارە واصل اولا جىق كېيىق قرون و مترو تەفرغانى بىلە واردى. بۇنلە، موسەنەڭ
زەن ئەنلىرىنى بىر باردا گەھىن دىرىپەنلىق قىيىنلىن شىلىرىدى و ناپولئونلەك شرقە ئائى مقرراتىلە معاهدىنىڭ
يىكانە ئەقصانى منظوم اولما يوب منثور اولما لەرىدى!

فرانسه تک برنجی ایپر اطور لق هوزنده کلن چارلز، بونا پار طک بو مصاحبه لرینی پلنه طائلی یوله هر دی . برنجی پول بوفوله قدن صوکره، ناپولشون، خلف برنجی آلا کساندری ده عینی ضیافت

خیالیه به دعوت اینشدی؛ بونک اک شایان دقت قسمی ۱۸۰۷ تیلیست ملاقاتنده کچدی؛ ایکی ایمپراطور بر ماصه اطرافنده بر لشمش و او رتالرینه بر عثمانی خریطه‌سی آچشتردی؛ بو کاغذک حضور الوانده، ناپولئونک قلبی اسکی سیاحتلرندن قالمه کنجلک احتساتیله چارپیور، مصری خاطرلاوکن کوزلرندن نیله بکزد یاشلر آقیور، و ملکنک حدودندن دها یحدود اولان مخیله‌سندن هرقله غربه نصیب اولمايان آنات الوانی-چکیبوردی؛ قارشیستنده کینه مداخله و مقاسه تصوراتنی آکلا تیورکنده، لسانی هب تفرغاته کیتدیکنندن، ذکرندن فکری میدانه چیقیوردی؛ بونلری سویلرکن، سیاسی بر مقصدی یوق، ساده خیالنده بر آتش واردی؛ اونک بونون فایه‌سی، بونون سیاستی، بیننده دکل، قلبنده، مفکره‌سنده دکل، مخیله‌سنده ایدی آکوجولک و مادی شیئلر خیاله صیغما یاجفندن، ناپولئونک غایه‌سی ده جهان‌کیر اولنقدی ... بوجس‌ایله، تیلیستنده کی ماصه‌نک باشنده، ارضک اوستنده کی بون خطوط سیاسیه‌ین سیلمش، و بر جهاف معماری کی ساده کیفیله خیالنده موافق بر دنیا خریطه‌سی چیزمشدی؛ قارشیستنده او طوروب، قوردینی یکی کاشانی سیر ایدن ساخته دوستنک بیله، بو وسعت قارشیستنده هقل قاما شیبوردی. نهایت چار، قره دکزله موسسه‌نک آراسنده بر هقطه کوستروب، استفهم اشارقی کبی پارماخن اوستن قویار، ناپولئون ده اونقطه‌ی اولیه بر موسقوف پنجه‌سی آلتنده کورونجه؛ - خایر، استانبوله دوقونیق اولماز، اوراسی جهان پایختیدر!» دیر ...

فرانسه ایمپراطوری، بوجوابی، موسقوف سوائی آلتنده صارصیلارق ویرمقدی؛ صوکره پروسیا تکلیفانی ده انضمام ایدنجه، شرق ایهینک ظن ایتدیکنندن پک قاریشیق اولدیغی آکلا دی. حتی قاله‌یرانه یازدینی بر مکتوبده؛ « تورکیا حفنده کی تصوراتم آرتق صارصیلوب سقوط ایده‌جلک حالم کلدی. معما فيه هنوز قطعی بر قرار ویره‌مدم! » دیشدی؛ ونهایت ویره‌مدن ده گولدی ... اکر ناپولئون ساده بو تصورات ایله اکتفا ایتسه ایدی، خیالاتنده نه کندیسی، نه باشقه‌سی متضرر اولوردی؛ فقط چارله برابر قابل اولماجنه، کندی ایشی کندیسی کورمک سوداسنه دوشدی، و بوقاره سودادن ده آنسی قاراکلق بر هماربه چیقاردی؛ موسقوه سفری ... بوایکنجه روس حربنک اوزمانکی فرانسز نقطه نظرندن اسبابی شونلردن؛ (۱) روس‌لرک ۱۸۰۹ سفرنده کی طرز حرکتی. (۲) ناپولئونک ایستدیک روس پرنیسی آلامامسی؛ (۳) استانبول و طوته رقاچو. (۴) موسقوف تسليحاتی. فقط بونلرک دردی ده آنچق بر هر « قازوس بالی » دن عبارتندی اـ فـ الحـقـیـه ۱۸۰۹ آـوـسـتـرـیـا سـفـرـنـدـه، رـوـسـلـرـک نـاـپـوـلـئـونـه اـولـانـ مـعاـوـتـهـ برـ نـمـایـشـدنـ عـبـارتـ قـالـیـشـ وـنـهـ اـرـدوـسـنـهـ وـیرـدـیـرـ دـکـلـرـیـ ضـایـعـاتـکـ بـمـوـعـیـ اوـچـ مـقـتـولـ اـیـلهـ درـتـ بـحـرـ وـحـهـ اـنـحـصارـ اـیـشـدـهـ، بوـ برـ وـسـیـلـهـ حـرـبـ اـولـقـدـنـ زـیـادـهـ آـنـجـقـ اـتفـاقـکـ سـبـ انـحلـالـیـ اوـلـاـبـیـلـرـدـیـ. قـیـزـ مـسـلـهـنـهـ کـلـنـجـهـ، هـرـ حـاـدـهـ اـیـمـپـراـطـورـ، چـارـکـ هـمـتـیرـهـنـهـ فـاشـقـ دـکـلـدـیـ! اـسـتـانـبـولـهـ وـسـیـلـهـ حـرـبـ اـولـامـازـدـیـ، چـونـکـهـ رـوـسـلـرـ اوـصـرـهـ دـهـ « جـهـانـ پـایـختـیـ » نـهـ کـیـرـمـکـ اوـزـرـهـ دـکـلـدـیـلـرـ، يـالـکـزـ اوـیـلهـ برـ خـایـهـ لـرـیـ وـارـدـیـ کـهـ اوـدهـ یـکـیـ بـرـشـیـ دـکـلـ، وـحـقـ تـیـلـیـسـتـ مـصـاحـبـهـ لـرـینـهـ ضـبـطـ سـابـقـنـهـ بـیـلهـ دـاـخـلـدـیـ ... تسـلـیـحـاتـ اـیـسـهـ، پـکـ دـوـغـرـوـ، فـقـطـ مـتـقـابـلـدـیـ! ... حـالـبـوـکـهـ رـوـسـلـرـکـ بـوـاسـتـحـضـارـاـهـ حـقـلـرـیـ دـهـ وـارـدـیـ؛ چـونـکـهـ نـاـپـوـلـئـونـ، وـارـشـوـهـ فـرـانـ دـوـقـهـ لـفـنـیـ رـوـسـ مـنـفـعـتـیـ عـلـیـنـدـهـ بـیـوـقـنـ، (۱۸۱۰) دـهـ شـمالـیـ آـلـانـیـادـنـ بـرـ طـاقـ اـراضـیـ الحـاقـ اـیـشـ، وـخـصـوـصـیـهـ اـعلـانـ اـیـتـدـیـکـیـ حـاـصـرـةـ بـرـیـهـنـکـ رـوـسـیـهـ دـهـ کـیـ تـأـمـیرـاتـهـ هـیـچـ بـرـ اـهـمـیـتـ وـیرـمـهـ مـشـدـیـ! طـرفـینـکـ بـوـ اـسـبـابـیـ مـقـایـسـهـ اـیـدـیـلـیـزـهـ، نـاـپـوـلـئـونـکـ عـادـنـاـ

سېبىسىز بىر بىلە ئەملىكى تاظاھر ايدى! قىقىتىدە اوپىھە دەكلەتى، و كىندى نىقطە ئۆزىزىنەن، اوئىكىدە بۇ يۈركەتىنىڭ قىدرى صىمىحى بىر و سىلە ئەعداوتى واردى: و ضعىتى شرقە حاكم اولاقان روسىيەنى ازىمك، اورادىن ھندە كېتىمك، اويردىن انكىيىزلىرى ايتىشكى، و بۇنلار اوپىلاسە بىلە، هەر حالدا بىر ظفر سايىسىندا بىر جهانكىرلەك اخلاقى ايتىك!... حق سەفر ائناسىندا يانسىدە طاشىيدىلىنى چىكمىجەنلەك اىچىنده، قىزىل بىر سلطنت مىشىھى، بىر تاج اينىھە بىر جهانكىر عصاسى وارمەش! خولىياسى قىدر پارلاقى اولاقان بواشىماڭى، بۇ دىنادە قوللانىلا بىحق شىشىردىن اوئىلادىغىنى تقدىر بىر اتتىپوردى دىمك!...
...

فقط ٹانون طبیعت اوقدر ذی قدر تدی که ، اوکا قارشی خولیا دکل ، بلکہ حقیقت بیله حاجز
تمشیدی : فرانسەدن ، آلمانیادن ، ایتالیادن ، اسپانیادن ، بلچیقادن ، هولاندادن ، ایلایریادن ،
لهستاندن ، چھستاندن ودها بر چوچ بشرستاندن قوت آلان ، معیننده اوج قرالله و بر چوچ
ولی عهد ایله یوز لرجه پرس اولان ناپولئون ، جهانی طوبلا دینی حالمه ینه جهانکیر اولامادی !
دهادشمته عاس ایته دن ، ساده یورغونلله یوز بیلک کشی قربانی ایتمشیدی ! روسلر ایستیه رک
جکنیلیور ، فرانسلر ایستیه رک ایلریله یور دی ؟ فقط بو ڙضنیتده مقدراتنه کوستردیک بر خارقه
واردی : چونکه هیچ بر طرف یا پدیغندن گمنون دکل دی ! محابہ بیز رجعت پلانی ، موsequofلر لک
کوچنے کیدیور ، محابہ سر ٹولک ده فرانسلری قیزدیریور دی ! فقط طبیعت ناپولئونه عناد ایدر
کبی ، هر ایک طرفی هه عینی حرکتنه درام ایتدیریور دی ؟ حتی روس اردوستنده تعرض طرفداری
قوماندانلر بیله موقع انتداره کاسه ، هر تجربه ناسک موکنده ینه مطلقاً سلف و مخافلرینک وجعت
پلانه طبیعتیله رجوع ایدیورلر و نهایت بو داعمی رجعت فرانسلره قارشی کند یا لکن دن بر تعرض
تائیوری یا پیبور دی ! ناپولئون بو بوش کیدیشله موستوهیه کیدیکی فمان ، آرتق طبیعت
کندیسنه : « دورو ! » دیمشن کیدی .. روسلرک یکنھی ملت اردوسی دیدکلرنی عسکر ، شهری
ضبط ایته مش ، هادتا اوکا التجا ایتمشیدی ! « فرانسلرک ایپرا طبوری » او توز بش کوف موsequodه
محاصره آلتندہ کبی گالدی : بو اشاده قونسلو ، تیاترولر ترتیب ایتدیرمش ، پارسده کی (قومه دی
فرانسەز) کو نظامنامه داخلیسنه یازدیرمش ، ویالکنز وزن یلمند یکنده شعر سویلیه مه مشدیدی !

موسقوقلری ایسته میرک رجعت ایتھبرن، فرانسلری ایسته میرک ایلریلتن قوئە جھولە، صولوک تھلیسنى دە موسقووه يانغىزىلە كۈستىدى: عمومىتىلە روسلىك ياقدىينى ئەن ايدىلەن بۇ يانغىن، ئەزىزىدە كىندى كىندىتە ئۆلخەدى! چارك موسقووه والىسى روسسطوپچىن، شېردىن قاچاركىن، دىشىنە براقامق اىچىپ بىر ئەلچىچ باروت دەپسىنى، مىخانەلرلە ئاسپىرتو قايقلرىنى ياقدىرمش، و نهایتە سراتىدىن بۇتون مملكت يانغىدى؟ سىق عىنى روسسطوپچىن، بالاخىرە بوندىن بىحث ايدىركىن: « بۇ يانغىنى بىلمىرلەك بىن حاضرلامش اوھىم، فقط اصلاً بىن باپمادم! » دىعىشىدى... ناپولئون، آتشدىن قورتولۇنجى يەقدو، آز قالىمى سىاستىدە كى حس و خولىياسنىڭ بۇ صولوک آلولرى اىچىنده كىندىسى دە ياناجىدى! او صىرەدە ئىنده بىر دە رباب اولسە ايدى، طېيتىڭ ياقدىينى بۇ موسقۇف روماسنىڭ قارشىسىدە و اونى دوقۇزنجىي عھىردە، نەمكىملى بىر (نەۋون) و كىلىم ئۆلاسلەردى!

نهایت، آر قاسنده اوچ یوز الی بیک کھی بر افقار، طابوردن قوتیز بر اردو باشنده، جکمچہ سیله برابر، قو غوش کبی عودت ایتدی! آتشدن قور قولدیغه شکر ایدر کبی کیتدی، ... سیاسته خولیا-قاریشیرسہ، ایشته بویله یانغین چیقار،